

Přírodní léčivé zdroje

PVP Vodní právo

Prameny

- Zák.č. 164/2001 Sb., o přírodních léčivých zdrojích, zdrojích přírodních minerálních vod, přírodních léčivých lázních a lázeňských místech (lázeňský zákon)
  - význam přechodných ustanovení (§ 44)
  - prováděcí předpisy

Základní pojmy

Přírodní léčivý zdroj

- Přirozeně se vyskytující **minerální voda, plyn nebo peloid**, které
  - mají vlastnost vhodnou pro léčební využití
  - o zdroji je vydáno osvědčení podle zákona o lázeňství
- Přírodní léčivý zdroj
  - není součástí ani příslušenství pozemků
  - není předmětem vlastnictví
  - předmětem vlastnictví
    - Výtěžek ze zdroje, jakmile jej osoba, která má povolení k jeho využívání, odejme ze zdroje

Minerální voda

- Minerální voda pro léčebné využití
  - **Přírozně se vyskytující podzemní voda původní čistoty**
    - s obsahem rozpuštěných pevných látek nejméně 1/g nebo
    - s obsahem nejméně 1/g rozpuštěného oxidu uhličitého nebo s obsahem jiného pro zdraví významného chemického prvku
    - Má u vývěru přirozenou teplotu vyšší než 20 st. Nebo radioaktivitu radonu 1,5 kBq/l
- Zdroj přírodní minerální vody
  - přírozně se vyskytující podzemní voda původní čistoty a stálého složení, která má která má z hlediska výživy fyziologické účinky, které umožňují její použití jako potraviny a k výrobě balených minerálních vod
  - **o zdroji bylo vydáno osvědčení**
  - není součástí ani příslušenstvím pozemků
  - není předmětem vlastnictví
  - **Předmětem vlastnictví**
    - **Výtěžek ze zdroje PMV, jakmile jej osoba, která má povolení k jeho využívání, odejme ze zdroje**

Přírodní léčebné lázně

- Soubor zdravotnických a jiných zařízení, která mají sloužit k poskytování lázeňské péče na území se stavem životního prostředí, které odpovídá požadavkům lázeňské péče

Lázeňské místo

- území obce nebo část nebo území více obcí, popř. jejich částí, v němž se nacházejí přírodní léčebné lázně

Přírodní léčivý zdroj

Informace o zjištění výskytu podzemní vody, která vykazuje znaky „zdroje“

- Informační povinnost
  - PO nebo FO, která při vyhledávací, průzkumné, stavební a jiné činnosti zjistí výskyt podzemní vody se známkami „zdroje“
  - Do 15 dnů ode dne zjištění
  - Ministerstvu zdravotnictví (MZ)
  - Nesplnění povinnosti
    - pokuta
      - § 1 odst. 1 písm. a) LZ

Hodnocení „zdrojů“

- Způsob a rozsah
  - Stanoví vyhl.č. 423/2001 Sb.
    - Komplexní analýza
      - Provádí referenční laboratoř přírodních léčivých zdrojů
        - Účel:
          - Vydání osvědčení o zdroji
    - Kontrolní analýza
      - Provádí Referenční laboratoř
      - Jiná akreditovaná laboratoř
      - Uživatel zdroje
        - Účel
        - Ověření kvality a stability zdroje

Využívání „zdrojů“

- K účelům lázeňské péče
  - Pouze ty zdroje minerální vody, plynu nebo peloidu, o nichž je vydáno osvědčení, že jsou přírodním léčivým zdrojem
- K výrobě balených přírodních minerálních vod
  - pouze ty zdroje, o nichž je vydáno osvědčení

Osvědčení o zdroji

- Řízení o vydání osvědčení
- Speciální správní řízení
  - Vede ministerstvo zdravotnictví
  - zahájení
    - Z vlastního podnětu
    - Na návrh vlastníka pozemku, na němž nebo pod nímž se předpokládaný zdroj nachází
    - Obce, na jejímž území se předpokládaný zdroj nachází
    - Na návrh PO nebo FP, která hodlá předpokládaný zdroj využívat
  - Účastníci
    - Navrhovatel
    - Osoby s dotčenými vlastnickými právy
    - Osoby, které vykonávají k nemovitostem správu podle zvláštních předpisů
  - Podklad pro vydání
    - Ověření splnění požadavků na vlastnosti zdroje
- Informace o tom, že bylo vydáno rozhodnutí o vydání osvědčení
  - Vyhláší MZdr formou sdělení ve Sbírce zákonů

Osvědčení o zdroji

- **Zrušení rozhodnutí**
  - Ministerstvo zdravotnictví
  - Důvod:
    - Zdroj nesplňuje požadavky na něj kladené
    - Nemá vlastnosti, pro které byl osvědčen
    - Informace o zrušení
      - Formou sdělení ve Sbírce zákonů

Povolení k využívání zdrojů

- Řízení o vydání povolení
- Rozhoduje ministerstvo zdravotnictví
- Řízení zahojované na žádost
  - jen PO nebo FO oprávněná k podnikání nebo k jiným činnostem, při nichž má být zdroj využíván
  - Náležitosti žádosti
  - účastníci řízení
    - Žadatel
    - Vlastníci (správci) nemovitostí „se zdrojem“ a které budou využíváním zdroje přímo dotčeny
    - Obec, pokud se vydává povolení
      - V dosud nevyužívané zřídelní struktuře
      - K využívání zdroje, pro jehož využití nebyla dosud vybudována žádná zařízení

Povolení k využívání zdroje

- **Vydání povolení**

- **Zdroj, o němž vydáno osvědčení**
- Úplná žádost o vydání povolení
- Více žadatelů
  - Povolení přednostně tomu, který je vlastníkem nemovitosti, na které nebo pod níž se zdroj nachází, a současně uhradil náklady na průzkum zdroje
- Zamítnutí žádosti
  - Zájem na ochraně zdroje převažuje nad zájmem jeho využití
  - Plán využití není v souladu s účelem vhodným k využití zdroje
  - navrhovaný způsob ochrany neodpovídá potřebě ochrany zdroje
  - Povolení bylo vydáno jinému žadateli (pokud není možné, aby bylo více uživatelů)

Povolení k využívání zdroje

- **Změna rozhodnutí o povolení**
  - na základě změn týkajících se zdroje
  - Oznamuje uživatel
- **Zrušení rozhodnutí o povolení**
  - Uživatel nepředložil ve stanovené lhůtě dokumentaci stavby pro využití zdroje
  - Uživatel nezapočal s využíváním zdroje ve lhůtě stanovené v povolení
  - Změna vlastností zdroje tak, že není vhodné další využívání
  - Uživatel závažným způsobem porušuje podmínky vyplývající ze zákona či povolení
  - Využíváním zdroje došlo k nepříznivému vlivu na podzemní vody nebo životní prostředí
  - Uživatel požádal o zrušení povolení

Povolení k využívání zdroje

- Zánik povolení k využívání zdroje
  - Uplynutím doby, na kterou bylo vydáno, byla-li v povolení uvedena
    - Uživatel může nejpozději 12 měsíců pře uplynutím doby požádat o prodloužení doby využívání zdroje, ministerstvo rozhodne nejpozději do 3 měsíců
  - Změnou uživatele, je-li uživatel právnická osoba
  - Smrtí uživatele zdroje, je-li uživatelem fyzická osoba
    - „nástupnické“ PO, FO mohou využívat zdroj po dobu nezbytně nutnou pro získání povolení k využívání zdroje pro sebe
    - Nutné oznámení MZDr – do 15 dnů ode dne zániku povolení a předložení žádosti o vydání povolení do 60 dnů ode dne zániku povolení
  - Zánikem živnostenského nebo jiného oprávnění nebo ukončením činnosti, při níž byl zdroj využíván
  - Vyčerpáním, znehodnocením nebo ztrátou zdroje

Využívání zdroje

- Povinnosti uživatele
  - Ve vztahu k výkonu své činnosti
    - § 16 odst. 1LZ
  - Zajistit odborný dohled nad využíváním a ochranou zdroje fyzickou osobou, která je držitelem osvědčení o odborné způsobilosti
  - Ve vztahu k „jímacímu zařízení“
    - Zásahy a úpravy na něm jen a se souhlasem ministerstva
    - **Zakonzervování nebo odstranění uživatelem**
      - na základě rozhodnutí MZDr, pokud
        - Zdroj nevyužívá
        - Bylo zrušeno povolení k užívání zdroje (změny ovlivňující užívání)
        - Zaniklo povolení z důvodů znemožňující další využívání
        - V zájmu ochrany zřídelní soustavy
    - **Zakonzervování zajišťované MZDr**
      - Nebylo vydáno rozhodnutí o povinnosti uživatele zakonzervovat zdroj
      - Zdroj nemá uživatele

Další uživatel

- Situace
  - Vydatnost zdroje větší než objem uvedený v povolení pro uživatele
- nebo
  - Uživatel nevyužívá dlouhodobě objem uvedený v povolení k využívání
  - Využívání „zbývající“ kapacity dalšímu uživateli
  - Správní řízení
  - Postup přiměřeně jako v řízení o povolení k využívání
    - Účastníkem
      - Dosavadní uživatel
      - Další žadatel
      - Na základě povolení MZdr

Správce zdroje

- Správce
  - „první“ uživatel
  - MZ může určit správcem jiného uživatele než „prvního“
    - Na žádost původního uživatele
    - Při neplnění povinností
    - V lázeňském místě s větším počtem zdravotnických zařízení léčebné péče využívajících zdroj může MZ určit správce, osobu, která není uživatele zdroje

Ochranná pásma

- Cíl:
  - Ochrana před činnostmi, které mohou nepříznivě ovlivnit „zdroj“
    - Chemické, fyzikální, biologické vlastnosti
    - Zdravotní nezávadnost
    - Zásoby, vydatnost zdroje
- Způsob stanovení
  - MZ vyhláškou
  - Označení OP
    - Tabulkou s označení druhu OP a event. zákazem vstupu, je-li ministerstvem zakázán

Ochranná pásma

- Návrh na stanovení ochranného pásma
  - Projedná MZdr s
    - Dotčenými orgány
    - Obcemi, na jejichž území mají být OP stanovena
      - Stanoviska do 60 dnů ode dne doručení výzvy ke sdělení stanoviska
      - Nevyjádření se – má se zato, že nemají připomínky

Ochranné pásmo I. stupně

- Zpravidla pro území zahrnující **okolí výstupu zdroje**
  - Rozsah
    - Zpravidla kruh o poloměru 50 m od zdroje, není-li nutno na základě hydrogeologického šetření stanovit jinak
  - Zákaz činností, s výjimkou těch, které jsou nutné v zájmu ochrany a využívání zdroje
  - Vazba na KN
    - OP I. stupně se eviduje podle grafických a písemných podkladů předložených MZDr katastrálnímu úřadu

Ochranné pásmo II. stupně

- Ochrana dalších zájmů ve vztahu ke zdroji
- V rámci OP II. stupně lze vymezit dílčí pásma s rozdílným stupněm ochrany
- Zákazy
  - Činnosti, které by mohly negativně ovlivnit zdroj (jakost, nezávadnost, vydatnost)
  - Vymezí vyhláška, kterou se stanoví OP
  - OP se vymezí v mapě

Poplatek za využívání zdroje přírodní minerální vody

- **Poplatek za využívání zdroje přírodní minerální vody**
  - **Za výtěžek odebíraný ze zdroje PMV v množství stanoveném v povolení k využívání zdroje**
  - **Jednotková výše**
    - **Nařízení vlády č. 385/2001 Sb. – 3kč za m³**
    - **Měsíčně**
    - **Vybírání, vymáhání**
      - **Celní úřady podle sídla uživatele zdroje PMV**
      - **Poplatek je příjmem státního rozpočtu**

Přírodní léčebné lázně

Lázně v ČR

<http://www.lecebne-lazne.cz/cs/prehled-lazni>

- [Bludov](#)
- [Františkovy Lázně](#)
- [Hodonín](#)
- [Jáchymov](#)
- [Janské Lázně](#)
- [Jeseník](#)
- [Karlova Studánka](#)
- [Karlovy Vary](#)
- [Klimkovice](#)
- [Konstantinovy Lázně](#)
- [Lázně Bělohrad](#)
- [Lázně Bohdaneč](#)
- [Lázně Kunderatice](#)
- [Lázně Kynžvart](#)
- [Lázně Lednice](#)
- [Lázně Libverda](#)
- [Lázně Toušeň](#)
- [Lipová-Lázně](#)
- [Luhačovice](#)
- [Mariánské Lázně](#)
- [Mšené-lázně](#)
- [Ostrožská Nová Ves](#)
- [Poděbrady](#)
- [Slatinice](#)
- [Teplice](#)
- [Teplice nad Bečvou](#)
- [Třeboň](#)
- [Velichovky](#)
- [Velké Losiny](#)
- [Vráž](#)

Přírodní léčebné lázně

- Soubor zdravotnických a jiných zařízení, která mají sloužit k poskytování lázeňské péče na území se stavem životního prostředí, které odpovídá požadavkům lázeňské péče, pokud
  - na tomto místě **nachází přírodní léčivý zdroj** nebo toto **území má klimatické podmínky příznivé k léčení**
  - Přírodní léčebné lázně stanoví MZ vyhláškou
    - Z vlastního podnětu
    - Na návrh obce
    - Na návrh FO, PO která hodlá využívat „zdroje“ nebo klimatické podmínky příznivé k léčení, k poskytování lázeňské
    - Zrušení
      - Vyhláškou MZ, pokud důvody pro stanovení zanikly

Klimatické podmínky přírodních léčebných lázní

- Průběžná provádění měření zdravotnickými zařízeními
- Zpráva o stavu klimatických podmínek
  - Každých 5 let

Lázeňské místo

- území obce nebo část nebo území více obcí, popř. jejich částí, v němž se nacházejí přírodní léčební lázně
- Režim ochrany
  - **Stanoví statut lázeňského místa**
  - Stanovení lázeňského místa a jeho statutu
    - Stanoví vláda nařízením
    - Zrušení
      - Nařízením vlády, pokud důvody pro stanovení lázeňského místa zanikly

Povinnosti vlastníků nemovitostí

- Umožnit oprávněným osobám **vstup na pozemky**, do staveb, objektů, které nejsou nemovitostmi za účelem získání údajů
- **Strpět umístování značek**
- **Omezení vlastnických práv**
- pouze ve veřejném zájmu
  - Vyhledávání, využívání zdroje, zájem na ochraně zdroje
  - Možnost omezení, vyvlastnění (za náhradu)
  - Náhrada újmy v důsledku omezení dosavadního užívání
    - Finanční
    - Hradí uživatel zdroje
    - Není-li určen, hradí MZDr
    - Nedojde k dohodě – rozhodne soud)

Závazná stanoviska k některým činnostem

- V ochranném pásmu zdroje, na území lázeňského místa k aktivitám uvedeným v § 37 LZ
- Závazné stanovisko lze vázat na splnění podmínek

Správně právní odpovědnost

- Přestupky
- § 41 – 41a LZ
  - MZ
    - Skutkové podstaty dle § 41
- Pokuty
  - 50 000 až 5 000 000 Kč
- **Dle povahy skutkové podstaty:**
  - Obecní úřad
  - Ministerstvo
  - Vodoprávní úřad

Odstraňování „závad“

- § 39
  - Dozor podle § 39 LZ - v návaznosti ne něho možnost **nařídit odstranění zjištěných závad** (§ 39 odst. 1 písm. c LZ)
  - Vztah k nápravným opatřením podle zák., o ekolog. Újmě (z.č. 167/2008 Sb.)
    - - 43 odst. 5 LZ
      - Přednost postupu podle zák. o ekolog. újmě